

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvy Šiškeové a soudců Tomáše Kocourka a Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Jaroslav Špaček – TEPELNÉ IZOLACE**, se sídlem Blanická 834/140, Ostrava, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 91/5, Jihlava, ve věci ochrany před nezákonným zásahem, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2025, č. j. 30 A 29/2025-55,

t a k t o :

- I. Žádost žalobce o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Řízení **s e z a s t a v u j e .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalobci **s e v r a c í** zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (stěžovatel) domáhá zrušení usnesení označeného v záhlaví, kterým krajský soud odmítl jako nepřípustnou jeho žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.).

[2] Nejvyšší správní soud (NSS) usnesením ze dne 17. 7. 2025, č. j. 2 As 133/2025-16, zamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků i jeho návrh na ustanovení zástupce, neboť dospěl k závěru, že kasační stížnost zjevně nemůže být úspěšná. Současně stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení usnesení zaplatil soudní poplatek a předložil plnou moc udělenou advokátovi nebo prokázal, že má sám vysokoškolské vzdělání vyžadované pro výkon advokacie. NSS stěžovatele také poučil o následcích

nevyhovění výzvě. Usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 27. 7. 2025. Lhůta pro zaplacení soudního poplatku a předložení plné moci uplynula dne 11. 8. 2025.

[3] Stěžovatel dne 11. 8. 2025 požádal kasační soud o prodloužení lhůty k doplacení soudního poplatku a předložení plné moci. Zároveň zaslal potvrzení o zaplacení 1 000 Kč a podotkl, že je nyní schopen složit právě maximálně tuto částku. Stěžovatel dále uvedl, že v souvislosti s provozem lokální distribuční soustavy je vázán povinností neohrozit svou argumentací tajnost utajovaných informací. Stěžovatel poznamenal, že vyčerpání procesních prostředků není vždy podmínkou řízení o zásahové žalobě. S ohledem na utajované informace nemůže plausibilně tvrdit, v čem spočívá zásah do jeho veřejných subjektivních práv. Domnívá se, že je nejprve namístě vyloučit veřejnost, avšak tento návrh na úpravu řízení může podat jen advokát, kterého stěžovatel nemá. Nepodařilo se mu smluvit zástupce ani jich oslovit dost, aby žádal Českou advokátní komoru o jeho určení. Nyní rozprodává mobiliář a peníze hodlá opatřit.

[4] NSS se předně zabýval lhůtou k zaplacení soudního poplatku, neboť případné zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku má přednost před odmítnutím kasační stížnosti pro nedoložení plné moci (usnesení NSS ze dne 3. 8. 2016, č. j. 2 Afs 111/2016-29, ze dne 19. 10. 2016, č. j. 3 As 207/2016-35, ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 As 240/2016-70, či ze dne 22. 3. 2018, č. j. 8 As 227/2017-35).

[5] Podle § 47 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon. Tímto zvláštním zákonem je zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který v § 9 odst. 1 stanoví, že nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.

[6] Současně podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích platí, že soud nezastaví řízení pro nezaplacení soudního poplatku, pokud je zde nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatník mohla vzniknout újma, a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit.

[7] Podle § 40 odst. 5 s. ř. s., nestanoví-li zákon jinak, může předseda senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout. Žádost je třeba podat do dvou týdnů po odpadnutí překážky a je třeba s ní spojit zmeškaný úkon. Lhůtu určenou soudem může obdobně předseda senátu také prodloužit.

[8] Soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti je v souladu s § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 4 odst. 1 písm. d) téhož zákona splatný již vznikem poplatkové povinnosti, tedy současně s podáním kasační stížnosti. Ústavní soud k tomu v usnesení z 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, dodal, že „*již samotná povinnost soudů vyzvat poplatníka k úhradě splatného soudního poplatku je do jisté míry beneficiem, jelikož poplatková povinnost je jednoznačně určena zákonem a žalobcům v zásadě nic nebrání, aby ji řádně splnili již při podání žaloby*“ (zde kasační stížnosti).

pokračování

[9] V posuzované věci kasační soud stěžovatele od soudního poplatku neosvobodil (a neustanovil mu zástupce), jelikož jeho kasační stížnost vyhodnotil jako zjevně neúspěšnou. Smyslem § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích je zohlednit situaci, kdy poplatník soudního poplatku je ochoten a schopen soudní poplatek uhradit, ale zabránila mu v tom jiná událost, nikoli situaci, kdy poplatník tvrdí, že není schopen soudní poplatek uhradit z důvodu svých nepříznivých majetkových poměrů a o jeho žádosti o osvobození od soudního poplatku již bylo pravomocně rozhodnuto (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2015, sp. zn. 32 Cdo 76/2015, či usnesení NSS ze dne 20. 3. 2024, č. j. 2 As 42/2024-14, bod 6).

[10] Výjimku stanovenou v § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích nelze uplatnit, pokud účastník ve lhůtě určené soudem k zaplacení soudního poplatku uvedené okolnosti soudu nesdělil ani (v této lhůtě) nedoložil, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2016, sp. zn. 29 Cdo 3115/2015, nebo ze dne 30. 6. 2023, sp. zn. 29 ICdo 84/2023, bod 6). Požádá-li ten, kdo soudní řízení vyvolal, o nezastavení řízení a odložení poplatkové povinnosti až do rozhodnutí ve věci samé, a dojde-li taková žádost soudu ještě v rámci otevřené lhůty pro dodatečné zaplacení soudního poplatku, vzniká soudu povinnost posoudit důvodnost takové žádosti. Neuzná-li ji důvodnou, nic mu nebrání řízení pro nezaplacení soudního poplatku zastavit, jakmile marně uplyne i dodatečně stanovená lhůta pro tento úkon (usnesení NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 2 As 3/2013-41).

[11] Stěžovatel v podání ze dne 11. 8. 2025 sice tvrdí skutečnosti, které by obecně mohly nezastavení řízení podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích odůvodňovat (uvádí, že rozprodává mobiliář a že si takto hodlá peněžní prostředky pro zaplacení soudního poplatku v plné výši opatřit), avšak jeho tvrzení zůstala ve značně obecné rovině a především je stěžovatel nijak nedoložil (obdobně již citované usnesení č. j. 2 As 3/2013-41, usnesení NSS ze dne 2. 8. 2012, č. j. 3 As 48/2012-32, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. 22 Cdo 1679/2015 a ze dne 28. 2. 2022, sen. zn. 29 NSCR 67/2020, bod 12). Stěžovatel neuvedl, jaký konkrétní mobiliář rozprodává, jaký lze z této transakce očekávat výnos a kdy bude mít příslušné peněžní prostředky k dispozici. Zároveň soudu žádnou z těchto skutečností ani nijak neosvědčil. Jeho podání tak zůstalo v rovině zcela nepodloženého příslibu, že někdy v budoucnosti si stěžovatel prostředky na zaplacení soudního poplatku obstará. Kasační soud má za to, že jestliže by stěžovatel disponoval majetkem, jehož prodejem by si mohl obstarat prostředky na zaplacení soudního poplatku, skýtala k tomu dodatečně stanovená lhůta k jeho zaplacení dostatečný prostor, přičemž na žádné indicie svědčící o opaku stěžovatel nepoukázal. Proto NSS dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro aplikaci § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích.

[12] Z obdobných důvodů nevyhověl NSS ani stěžovatelově žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku. Stěžovatel neuvedl, o jaký časový úsek požaduje lhůtu prodloužit, resp. kdy lze očekávat, že bude mít peněžní prostředky k zaplacení soudního poplatku k dispozici, ani nijak nedoložil, že lze z jeho strany zaplacení soudního poplatku realisticky očekávat. Nedostál tak své povinnosti tvrdit a osvědčit vážné omluvitelné důvody pro prodloužení lhůty ve smyslu § 40 odst. 5 věty poslední s. ř. s.

[13] Jelikož stěžovatel nezaplatil soudní poplatek v plné výši a není dán důvod pro postup podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích ani pro vyhovění jeho žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku, NSS řízení o kasační stížnosti zastavil podle § 47 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. a § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

[14] NSS dodává, že nerozhodoval o žádosti stěžovatele o prodloužení lhůty k předložení plné moci, neboť ji za stávající situace považuje za bezpředmětnou. Vzhledem k tomu, že postup spočívající v zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku má přednost před případným odmítnutím návrhu pro chybějící zastoupení advokátem, nebylo třeba posuzovat splnění podmínky zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., ani rozhodovat o žádosti o prodloužení lhůty stanovené k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.

[16] Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost (§ 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích). Podle § 10 odst. 1 věty druhé zákona o soudních poplatcích, bylo-li na poplatek zaplacen více, než činila poplatková povinnost, vrátí soud přeplatek. Jelikož v důsledku zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku v plné výši zanikne celá stěžovatelova poplatková povinnost, rozhodl soud o vrácení částky 1 000 Kč, kterou již stěžovatel uhradil (záznam o složení na č. l. 21). Lhůta pro vrácení přeplatku vyplývá z § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. srpna 2025

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu